

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 20 New York, 17 Gegužio (May) 1912. Vol. V.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1875.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St. New York, N. Y.

A. B. Strimaitis Sec'y & Business Manager.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$2.00

All communications should be addressed:
"TEVYNĖ" 307 W. 30th St. NEW YORK, N. Y.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kas penktadienis.

V. K. Račkauskas Editor (Redaktorius).

PRENUMERATA METUI:

Suvienyose Valstijose \$1.00
Kitose viespatystėse \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:
"TEVYNĖ" 307 W. 30th St. NEW YORK, N. Y.

KUR VIENYBE TEN GALYBE

VINCAS DAUNORA
MARIS 213 228 **APTEKORIUS** KUOPOS S. L. A.

Užlaiko savo loconoi aptiekoj visokių vaistų ir
nuo visų ligų. Kreipkitės pas savo ant šio antrašo
229 BEDFORD AVE KAMPAS NORTH 4th GATVĖS BROOKLYN N.Y.

KUR SVEIKATA TEN LINKSMYBE

BŪK MANDAGUS!

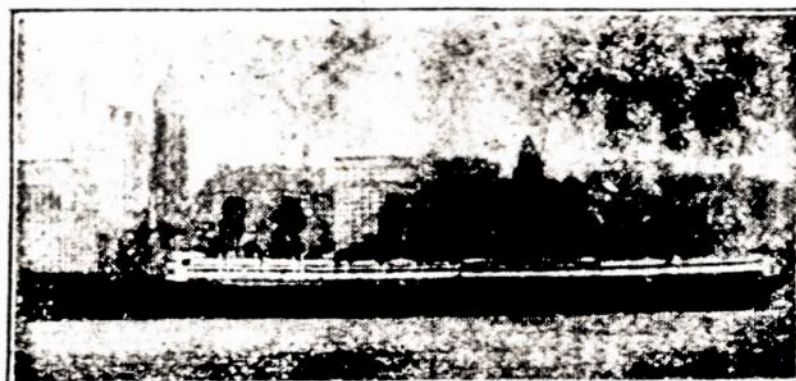
Nusipirk

ETIKETA

arba

Taisyklės, kurių keliųvienas turi prisilaikyti apsigijime su kita.
Ten rasi suvirš 300 pamokymų gražaus pasielgimo dėl visų viso-
kiosų atvejų. Kaina tik 25 centai. Adresuokite:
Mary M. Rice-Herman, 112 E. 19th St., New York, N.Y.

Ar Keliausite i Lietuva?

MES pasitiksime Jumis priebunant i
New Yorka ant dipo.

MES dastatiseme Jusu baksus ant laivo.

MES duoseme Jumi nakvine.

MES pastoroseme del Jusu paszporta.

MES palidieseme Jumis ant laivo.

atsiszaukite i

Eastern Transfer Co.

(A. BALTIEJUS, Prezidentas)

128 Cedar Street, NEW YORK, N. Y.

Agentus teipgi užpraszone siusti
pasažerius pas mus, o bus kuonu-
graziausei aprupinti.

J. Skritulskas,

— NOTARIJUS IR AGENTAS —

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. P. duodu laiv kortes ant
visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greiči. sių laivų
Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau viso-
kių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedi-
mus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlai-
kau svetainę mitingams ir vesilioms. Iš tolesnių miestų meldžiu
atsišankti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet: nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8

Rašykitės prie Susiv. L. A.

TEVYNE

GERA PROGA.

GRAMATIKA angliškios kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.
 Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpęs šią apgarsinimą iš "Tėvynės" ir \$1.00 per Money Order, tai gaus visas 4 knygas ant 60 c. pigiaus.

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

AKIS IŠAGZAMINUOJU DYKAI

Pritaikant stiklus

H. S. STONE

Akių specialistas

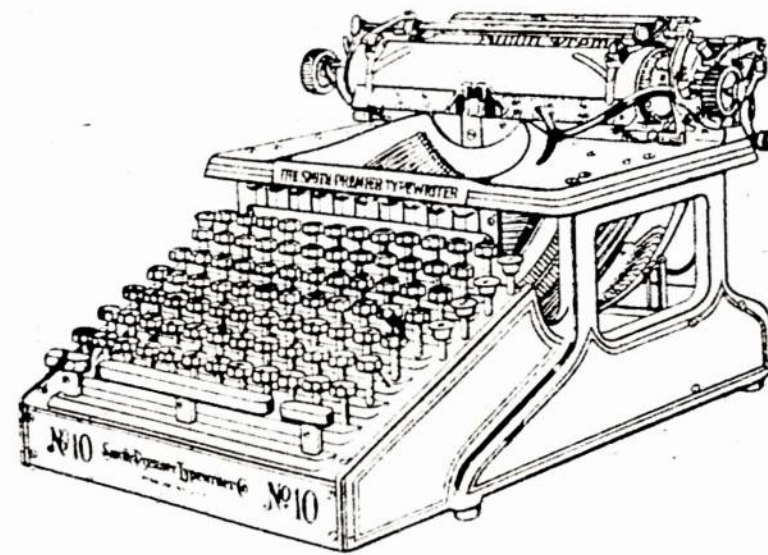
Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare.
 Nuo 7 iki 9 vakare.

399a Broadway, arti A st. So. Boston, Mass.

Variams SLA. knygos už pusę kainos

Lietuviška Chrestomatiija, pusl. 170	40 c.
Diedai ir Gražina, pusl. 61	25 c.
Europos Istorija, pusl. 319	25 c.
Girnikas Pašakarnis	25 c.
Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23	10 c.
Konradas Valenrodas, pusl. 24	15 c.
Kražių skerdynė, pusl. 77	15 c.
Kun Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56	15 c.
Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21	10 c.
Našlaitė (Drama keturių veikmių)	10 c.
Petras Zemaitis, pusl. 69	20 c.
Politiškoji ekonomija	25 c.
Pražuvo.	10 c.
Pardėjimas Lietuvių Tautos (rusų kalba)	\$1.00
Dirva, pusl. 123, 1898 m. vienas num.	75 c.
"Tėvynės" komp., 1896, 1897, 1898, 1899 m. po 50 c.	50 c.
"Tėvynės" kompl., 1909, 1910, 1911 m. po	\$1.00

A. B. STRIMAITIS
 307 W. 30-St. New York, N. Y.

\$3.00

PARANDAVOS

SMITH PREMIER RAŠOMA MAŠINA VIENAM MENESIUI

\$15.00

PARANDAVOS

SMITH PREMIER RAŠOMA MAŠINA ŠEŠIEMS MENESIAMS

Parduodama LENGVA IŠMOKĖJIMU

Smith Premier Department

Remington Typewriter Company, (Inkorporuota)

325-331 Broadway New York, N.Y.

Tel. Canal 2118

DR. A. L. YUSKA

Gydo visokias ligas, moterų, vaikų ir vyrų.

Valandos: Nuo 9 iki 11 išryto
 Nuo 3 iki 5 po piet
 7 iki 9 vakare

Gyvenimasis ir ofisas:

1749 So. Maisted st. Chicago, Ill.

TEMYKIT!

Tik ką išėjo iš spaudos gražus
 Levo Tolstojaus veikalėlis
Nuo Degtinės

2 jų veikmių komedija, vertėv K. Račk.

Kiekvienas, kas tik ją perskaitys ar pats sau, ar susirinkime, ar kas pastatys ant scenos teatre - ras ten parodyta, koks didelis žmonių priešas ta degtinė!

Pasiskubinkit užsirašyti!

Patartina S. L. A. kuopoms rengti teatrus ir tą veikalą pastatyti ant scenos.

Kaina 10 c

Visiems S. L. A. nariams - 5 c.

Piningus su užsakymais siųskite S. L. A. knygiaus vardu:

A. B. Strimaitis

307 W. 30-th st. New York, N. Y.

Darbininkų reikalaujam.

Mūsų reikalaujam agentų po visus miestus Amerikoje ir Kana-doje pardavinėti mūsų auksinius, sidabrinus ir nikelinus laikro-dėlius ir lenciugėlius visokio išdirbimo del. mainierių, farmerių, fabrikų darbininkams ir tt. ant lengvų išmokėjimų po 1 dolerį ar po 2 dol. ant mėnesio. Pranešk kuom dabar užsiimi ir kiek gau-ni mokėti. Tikrai blaivus ir teisingi vyrai tegali atsišaukti del šio užsiemimo.

(21)

North American Sales Co.

Box 954—Dept. 79

New York, City.

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS:

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigų į visas dalis svieto, turiu užstatęs randavą Bond (kauciją) \$25.000 dėl teisingumo. Užkviečiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaip netoli nuo New Yorko gyvenamas, priimu ir pristatau ant laivų, tuomi busit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Darau doviernastis ir parūpinu rusiškus pasportus.

Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVIČIUS

178 Ferry Street

Newark, N. J.

Telephone 5599 L. Market.

"BIRUTĖ"

LIETUVIŲ SPAUDOS VEIDRODIS

Savaitinis laikraštis, skiriamas visiems lietuviams, išeina kas penyčia TILZEJE (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

"Birutė" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis besirūpi-nas atgaivinti savo brolius tautiškai. Spausdina-mas lietuviškais raidėmis. Eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kulturišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

"Birutė" kainuoja visose Suv. Valstijose faktai \$1.50 me-tams. Galima užsisakyti per A. B. Strimaitį, 307 W. 30-th str. New York, N. Y., arba stačiai "Birutės" išleistuvė-je, kurios adresas yra šoks:

J. Vanagaitis,

7 | 8 Wasserstrasse, Tilsit, Germany.

Gelzkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metu** dubultavi dangteliai-viršai, puikiai išpjaustytas. **Absolutiškai tikras** laiko rodytojas, ypač pri-taikytas prie gelzkelio žmonių, kurie rei-kalauja užsitikimo laikrodžio. **Gva-rantuotas ant 20 metu.** Ypatinga dovana: mes pasiūsimė tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. **\$5.75** ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikda-mi privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pa-garsinta, **nemokėkite nei vieno cento.** Atmin-kite, jūs panašiai užmokėtumėte už tą patį laik-rodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško par-duotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabalinku už **DYKA** prie kiekvieno laikrodžio.

Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg, Chicago

Rezoliucija prieš atėivystės varžymą.

Brooklyn, N. Y.—Viešame lietuvių darbininkų mass-mitinge, kur buvo 500 ypatų, Brooklyne, N. Y., seredą, gegužės 1, 1912, Tautiškoje svetainėje, 101-103 Grand st., sukvietai įvairių lietuviškų draugijų, priimta sekančios rezoliucijos:

Kadangi: Šitos šalies inkurėjai Neprigulmybės Deklaracijoje apskelbia: "Mēs manome, kad šitos tiesos yra aiškios, jog visi žmonės yra lygiai sutverti; kad jų sutvertojas jiems suteikė tulas neatimamas teises; kad tarpe tų teisių yra gyvastis, laisvė ir laimės jieskiniai; kad šitų teisių atsiekimui yra tarpe žmonių įstatytos valdžios, kurios ingauna savo teisingą galę iš valdomųjų pritarimo; kad jai kur-nors bile kokia valdžios forma pradeda šituos tikslus laužyti, tai liaudis turi teisę tokią valdžią pertaisyti ar numesti ją ir įsteigti naują valdžią, padedant jos pagrindę ant tokių principų ir sutvarkant jos galę į tokią formą, kaip jiems atrodytų labjausiai atsakanti pasiekimui jų liuosybės ir laimės"; ir

Kadangi: Senatoriaus W. P. Dillingham'o bilius (S. 3175) ir senatoriaus E. Root'o priedas yra padarytas linksniu visai priešingu linkui principų išdėstyto Neprigulmybės Deklaracijoje; ir

Kadangi: Senatorių Dillingham'o ir Root'o įneštieji biliai yra taikomi, kad paveržus liaudžios teises, kokias užtikrina Neprigulmybės Deklaracija, Šuvenytų Valstijų Konstitucija; todėl, lai bus

Nutarta: Kad mēs protestuojame prieš višminėto billiaus perleidimą, nes minėtas billius sulaužo litarą ir dvasią pamatinių šios šalies įstatymų; ir toliau lai bus

Nutarta: Kad šitos rezoliucijos nuorašus pasiųsti New Yorko senatoriui E. Root, kongresmanui Georg H. Lindsey iš New Yorko ir spaudai:

Susirinkimo vedėjai:

Pirmsėdis *Jos. Augunas*,
Sekretorius *St. Karvelis*.

Apie 8-ių val. darbo dieną.

(Pastabos 1-ai gegužės d. pagal G. V. Plechanovą).

(Žiur. "Tėv." N19).

Lawrence'o darbininkai ėmėsi kovos išvieno, nežiurint tautų, tikėjimų, pažiūrų ir tt. Visi sykiu kovojo, visi ir laimėjo. Tai-gi aišku, kad tokios kovos turi buti vedamos visados kruvoje.

Kartais yra sakoma, kad darbininkas, *dirbdamas nuo štukių, daugiau uždirba*, tad ir nėra naudinga trumpinti darbo diena. Bet tai yra klaida. Darbininkas, ir nuo štukių dirbdamas, taip pat atlieka fabrikantui dalį darbo dykai, kaip ir dirbdamas už savaitinę algą. Jaigut, leiskime, darbininkas gauna už padarymą (kokiam nors darbe) "štukės" 10 centų, tai tas šmotas darbo atneša fabrikantui pelno ir-gi tiek, t. y. 10 centų, jei ne daugiau. Juo daugiau to-

kių štukių darbininkas pagamins fabrikantui, juo didesnis bus šiam pastaramjam pelnas. Na, o darbininkas, žinoma, neriasi iš kailio, kad kuodaugiausiai tokių "štukių" padaryti ir kuodaugiausiai uždirbti. Todėl tad fabrikantams taip ir patinka darbas nuo štukių; prie tokio darbo iš darbininko išsunkama ne vienas, o devyni prakaitai.

Toliaus, aišku yra, kad darbininkas, besistengdamas kuodaugiausiai "štukių" pagaminti, sakosi dirbąs neva sau. O ištikrųjų jis kasa sau ir savo šeimynai duobę. Leiskime, kad fabrikantas kas metai reikalauja 10 tukstančių kokios nors prekės (tavoro) štukių; darbininkai, dirbdami nuo dienų mažiau tepadaro, negu dirbdami "nuo štukių"; dirbant "nuo štukių", darbininkas jau pats save spaudžia prie darbo, nes juo daugiau uždirbsi, juo geriau galėsi pragyventi. Tad aišku, kaip ant delno, kad padarymui 10 tukst. štukių kokios nors prekės ir dirbant "nuo štukių", darbininkų tereikia mažiau, nekaip dirbant už savaitinę algą. Tokiu budu pasidaro daugiau bedarbių, o jiems pasisiulanti darbą, fabrikantas numuša mokestį, nes žino, kad esant daugybei bedarbių, dirbantieji darbininkai jo nepabaidys.

Iš to išeina: juo darbininkas labiau trisiasi dirbdamas "nuo štukių", tuo jis mažiau gauna už kiekvieną "štukę". Reiškia tatau, kad, ir "nuo štukių" dirbant, darbininkams yra išrokavimas kovoti už trumpesnę darbo dieną.

Štai čion ir mažą pavyzdį privesiu. Vienoje vietoje, Maskolijoje, (Vladimirsko gubernijoje), yra tam tikras luomas darbininkų, vadinamų *katinais*. Tie *katinai* neturi nuolatinio darbo. Fabrikai juos pasamdo tiktai tada, kuomet reikia pagaminti kokių prekių daugiau, negu paprastai pagaminama. O kaip tik užsibaugė tas netikėtas darbas, *katinai* ir pavaro ma iš fabrikų. Žinoma, kad tokių nelaimingų žmonių gyvenimas nėra gyvenimas, o tikras pragaras bado ir šalčio.

Negana to, kad patįs *katinai* skursta; jie dar numuša užmokestį visų kitų darbininkų. Gi fabrikantai, žinodami, kad po šonu randasi "katinų", nei kiek nesidrovi spausti savo darbininkus: tik susiraukei, jau ir lauk išmestas esi iš darbo, anot tos žmonių pasakos: yra pelkė, atsiras ir velnių! Jai butų toks įstatymas, kurs draustų fabrikantams laikyti darbininkus prie darbo ilgiau kaip 8 valandas, tai mažų ir panašų ponai "katinai" rastų sau darbą, nebebėgtų už akių nuolatinėms fabrikų darbininkams. Tuokart reiktų daugiau darbininkų, o ir mokestis už darbą pasikeltų.

Tokių darbininkų, kuriuos Maskolijoje vadina "katinais", yra labai daug visame sviete. Tokios rūšies darbininkai vadinama *atsargos darbininkų armija*. Visiems turi buti suprantama, kad juo tokioje "armijoje" mažiau "kareivių", tuo yra geresni ir uždarbiai. Jai tokios armijos nebutų Šuvenytose Valstijose, tai, žinoma, neatsirastų ir tokių firmų, kurios siulosi fabrikantams su savo skebais.

Toliaus, mēs matome daug gerų, reikalingų ir

naudingų daigtų krautuvėse ir rinkose. Tankiai dėl neištekliaus negalime jų nusipirkti, bet-gi butina jie turėti. Kas daugiau uždirba, tas daugiau daigtų ir perkasi; o kas nedaug teuzdirba, tas vos tegali įsisteikti visų reikalingiausių baldelius, be kurių jokių būdu nėra galima apsieiti. Todėl prie mažų uždarbių nedidelė tėra darbininkų taip vadinamoji *pirkimo spēka*.

Sutrumpinus darbo dieną, pasididina uždarbiai, kaip tai jau augščiau matėme. Tuomet pas darbininkus atsiranda daugiau atliekamųjų piningų, reiškia ir jų *pirkimo spēka* pasididina. Darbininkai tat perkasi daugiau įvairių prekių (tavorų), o juk prekes ir dirba darbininkai. Daugiau išperkama tavorų, tad daugiau reikia ir darbininkų. O juo daugiau fabrikantams reikia darbininkų, juo augščiau pakyla ir uždarbiai.

Čia turime kiek nors pakalbėti apie vieną daigtą, kurio imasi pramonininkai, kuomet iškiša klausimas apie pakėlimą mokesties. Pramonininkams netinka, jai darbininkai nori, kad jiems būtų pakelta mokestis. Ir kuomet prieina prie to, kad sutrumpinama darbo diena, jie stengiasi kuodaugiausiai pristatyti savo fabrikuose mašinų. Mašinos, kaip žinome, pavadoja daugybę darbininkų; pavyzdžiui, verpinyčiose ir audinyčiose kelios ištobulintos mašinos, kurias lengvai suvaldo ir prižiūri keljplikos metų vaikiukas ar mergelė (uz kokius \$4 ar \$5.00 savaitėje), atlieka per 1 dieną tiek darbo, kiek 100 metų atgal neatlikdavo ir 100 žmonių. Tankiai mašinos ir įvežamąjį fabrikus, kada darbininkai ima spirti fabrikantą pakelti mokesčių, ar sutrumpinti darbo dieną. Anglijoje laike streikų nesykį išrasta naujos mašinos, kad but galima apsieiti su mažu skaitlium darbininkų.

Vienok, nežiurint mašinų ir to, kad fabrikantai visada mokės ir stengis išspausti iš darbininkų tiek, kiek tai galima, sutrumpinimas darbo dienos atneša darbininkams didelę naudą.

Ilga darbo diena ir menkas maistas (o juk prie menkų uždarbių žmogus negali sveikai ir sočiai valgyti) taip nukankina darbininką žmogų, kad jis kur prieš laiką pasęsta. Tikrai, ir Amerikoje labai retai, ypatingai tarp lietuvių, tegali užėiti pražilusį darbininką. Čia žmonės išmiršta, arba juos užmuša mašinos, prazudo kasyklos, dar nesulaukus jiems žilo plauko; reiškia žmonės išmiršta pačiame gražiausiame savo amžiuje, apie 40 metų amžiaus budami.—Statistika parodo, kad vidutinis amžius*) "gerųjų ponų" yra kur kas ilgesnis, negu darbininkų; tankiai net du sykiu ilgesnis. Tatai, jai fabrikantai, įvesdami ku-

*) Del visoko paaiškimsim, ką reiškia žodžiai "vidutinis amžius". Del pavyzdžio imkime vieną tukstantų šiais metais gimusių bednų žmonių vaikų. Iš toskaitliaus dalis išmiršta pirmoje savo gyvenimo savaitėje, dalis pagyvena tik mėnesį-antrą, kiti sulaukia 1 metų amžiaus; dalis mirs, nesulaukusi 10 metų kiti—penkiolikos, o kaikurie susilauks ir senyvo amžiaus. Dabar surokuojama, kiek metų tie visi žmonės išgyveno, kruvon jų amžius sudėjus. Daleiskime kad išeis 25 tukstančiai metų. Padalinus tuos 25 tukstančius metų ant tukstančio žmonių, gausime—25 m. Tai ir bus vidutinis amžius.

geriausias mašinas, butų priversti sutrumpinti darbo dieną ir nesijaustų darbininkų stoka, tai vis-gi darbininkams tai išėitų ant gero. Teisybė, gal uždarbiai nepasidaugintų, užtai darbininkai turėtų daugiau laiko pailsiui. Tuokart mažiaus jie tesirgtų ir, žinoma, mažiaus temirtų. O juk ir tai jau ne bloga, nesa kam yra miela prieš laiką skirties su pasauliu?

Dabar daugelyje vietų (pvzd. Suvienytose valstijose, ypatingai valdžios įstaigose, Anglijoje ir kitur) darbo valandos yra trumpesnės, negu pirma buvo. Patėmyta, kad tarp darbininkų mirtinumas susimažino, ne kaip pirma buvo, ir patįs darbininkai yra kur-kas sveikesni.

Aišku yra ir tai, kad pagerinimas darbininkų sveikatos yra labai svarbus dalykas. Tatai darbininkai visur privalo reikalauti, kad darbo laikas būtų trumpesnis.

Be sveikatos ir pailsio yra ir dar vienas labai svarbus dalykas, kuris prisitarnautų darbininkams, jai darbo diena būtų trumpesnė. Darbininkams tuokart atliktų daugiau laiko apšvietai, o juk yra žinoma, kad be apšvietos darbininkas žmogus nieko negali sau iškovoti.

Teisybė yra, kad, dirbant 12 ar 13 valandų į parą, darbininkas taip nuvargsta, jog jokių būdu negali besimokinti: duok die pasilsėti ir vėl bėgti į darbą*). Teisybė, esama ir tokių žmonių, kurie ir prie darbo suranda sau laiką pasimokinimui. Tankiai jie dirba 10 ir 11 valandų per dieną, o vis-gi randa sau laiko ir spēkos pasilavinimui. Pats šių žodžių autorius keletas metų atgal pamokino tulą lietuvių (A. M.), fabriko darbininką; dabar šis vyras, nors turi suvirš 40 metų amžiaus, tiek jau prasimokė, kad išlaikė egzamenus iš 4 klesų gimnazijos (Rossijoje); nors vis dar dirba fabrike,—o dėlto mokinasi, daug skaito ir turi dailų pažangių kningelių ir laikraščių rankių.

Vienok ne kiekvienas žmogus turi savėje tiek spēkos ir tvirtos valios, kad dar ir mokinties, sunkius darbus dirbant. O mokinties darbininkai žmonės butinai privalo. Kitaip, tai yra be apšvietos, jie nieko neatsieks; jie tik-ai kvos spēkas bergždioje kovoje su kapitalistais, kurie visada mokinasi. Mokinties reikia ne tiktai tam, kad apsišviesti, bet ir tam, kad pažinti dabartinį surėdymą, padėjimą darbininkų luomo, budus pasekmingos kovos už šviesesnę savo ir savo vaikų ateitį ir dėlei daugelio kitų priežasčių.

Darbininkai vakarų Europos, kaip tai Vokietijos, Francijos, Anglijos, ir Suvienytų Valstijų yra daug labiau apsišvietę, negu mės, lietuviai, nors mės tankiai su jais susiduriame. Dėlto tatai tų šalių darbininkai energiška reikalauja, kad darbo diena būtų sutrumpinta iki aštuonių valandų. O kuomet tai įvyks,—tada darbininkai apsišvies ir visi dalykai turės virsti kitaip.

*) Tankiai sakoma, kad fabriku darbas—tai katorgos darbas. Ištikrųjų-gi katorgos darbininkai dirba daug trumpesnes valandas, ne kaip mės, laisvi darbininkai. O ir maistas katorginių tankiai esti sveikesnis, negu laisvųjų darbininkų, nors šie ir niekam neprasikalto.

Reikia žinoti, kad 8-ųjų valandų darbo dienos reikalauja ne vienos kokios šalies darbininkai, bet visame apšviestame pasaulyje to paties reikalaujama.

Darbininkų kova už atetį nepasibaigia iškovojimu 8-ųjų valandų darbo dienos. Visi darbininkai, anglai, vokiečiai, francuzai, rusai, italai ir tt. turi vienodas aplinkybes, visus juos skriaudžia fabrikantas. Tad jų visų kovos galutinis tikslas yra iškovoti tokį draugijos surėdymą, prie kurio patįs darbininkai būtų šeimyniniais ir tiktai patįs nuo savęs, o ne nuo fabrikantų, tepriklausytų. Dėlei tos priežasties visų šalių darbininkai žiuri vieni į kitus, kaipo draugai į draugus, kaipo broliai į brolius.

Gana gyvai mums parodo tą draugiškumą tokie apsireiškimai: streikuojant Francijos audinyčių darbininkams, Anglijos audėjai rėmė juos aukomis. Neseniai buvusiam Lawrence'o streike Lawrence'o audėjus rėmė gausiomis aukomis kitų miestų darbininkai, nežiurint, kokį jie darbą dirba. Aukavo streikierių naudai siuvėjai, angliakasiai, cukraus fabrikų darbininkai ir tt., be jokio skirtumo.

Tos darbininkų vienybės idealas dar toliau siekia. Daugelio išdirbystės šakų darbininkai yra susijungę į tvirtas organizacijas atskirose šalyse; jos iš savo pusės jungiasi į tam tikrus tarptautiškus centrus. Nėra abejonės, kad neužilgio viso svieto darbininkai susijungs į taip didelę ir tvirtą brolystės sandarą, kad kiekvienas svarbesnis gyvenimo apsireiškimas, paliečiąs darbininkų ar ir visuomenės reikalus, bus zinomas ir remiamas visos tos sandaros.

Kovą už 8 valandų darbo dieną darbininkai pradėjo tarptautiškame darbininkų suvažiavime, įvykusiame 1889 metuose Paryžiuje. Tarptautiškais suvažiavimais vadinama tokie suvažiavimai, į kurios atkeliauja įgalioti atstovai iš kelių viešpatysčių. Paveizdan paminėtame tarptautiškame kongrese Paryžiuje dalyvavo darbininkų atstovai iš šių šalių: Anglijos, Vokietijos, Austrijos, Belgijos, Italijos, Holandijos, Ispanijos, Švedijos, Danijos, Amerikos ir kitų. Atstovai tuo kart buvo siūsti ne tiesiog pačių darbininkų, bet tam tikrų ratelių (socialistiškų), o kaikuriuose jų darbininkų ir visai nebuvo.

Paryžiuje įvykęs suvažiavimas nutarė, kad kas metai, 1 d. gegužės, visų šalių darbininkai privalo reikalauti nuo savo valdžios, kad ji apskelbtų įstatymus, kurie aprubežiuotų darbo dieną iki 8 valandų. Suvažiavimas nenutarė, koku budu darbininkai turi tuos reikalavimus paduoti; tai nusprendžia patįs jau darbininkai sulig sąlygų, viešpataujančių jų šalyse.

Darbininkai tad ir nutarė tą dieną nedirbti ir pavadino ją: *visasvietinė darbininkų šventė*. Kitose šalyse darbininkai siunčia į parlamentus prašymas, kuriuose ir išreiškia savo reikalavimus. Pagaliaus visur tomis dienomis laikoma vieši susirinkimai, prakalbos, paskaitos apie darbininkų reikalus; panėšus susirinkimai tankiausia atlaikoma po atviru dangum, ant plečių ir parkų, kur susirenka (kaip, pvyzd., Anglijoje, ar New Yorke) šimtai tukstančių darbininkų. Tankiai tos darbo armijos pulkai eina gatvėmis

su vėliavomis ir muzika. Tokios eisenos vadinasi demonstracijomis. Tomis demonstracijomis darbininkai parodo, kad jų pusėje yra galybė, ir kad ta galybė, kuomet visi darbininkai supras savo vargus ir skriaudas, mokės pareikalauti sau tiesų, o gavus tiesas, mokės jomis pasinaudoti ir jas apginti.

Pasakėm augščiau, kad kitų šalių darbininkai siunčia į parlamentus atstovus su savo reikalavimais. Daroma tai dėlto, kad parlamentuose išdirbama ir apskelbiama įstatymai. O darbininkai nori, kad *jų darbo diena būtų sutrumpinta įstatymų keliais*. Be įstatymų šiame atvejuje negalima apsieiti; mat, jai įstatymai neuždraus fabrikantams versti darbininkus dirbti ilgesnį laiką tai darbininkai niekad neiškovos sau 8-ųjų valandų darbo dienos; o iš fabrikantų pusės visados atsiras tokių, kurie nesidrovės priversti darbininkus dirbti ilgesnį laiką. O tokie darbininkai, lyg ir tie skebai, kenks patįs sau, kenks savo draugams ir trukdys visų darbininkų kovą už 8 val. darbo dieną.

Prie to reikia žinoti, kad reikalavimai, kuriuos darbininkai siunčia į parlamentus, esti pasekmingi, tiktai tokiuose atvejuose, jai, parlamente darbininkai turi tavo užtarėjus. Tokiose šalyse, kaip Amerika, kur visi piliečiai turi balsavimo tiesas, vis-gi panėšus reikalavimai parlamente nieko nelaimėtų, nesačia darbininkai neturi savo užtarėjų. O tai iš dalies yra dėlto, kad didesnė dalis Amerikos darbininkų, — tai ateiviai, visai nenorį pasirupinti pastoti šios šalies piliečiais, apsipazinti su šalies politika, dalyvauti rinkimuose balsuoti už darbininkišku partijų kandidatus, statomus į parlamentą, miestų ir valstijų urėdiškas vietas. Ypatingai mėš, lietuviai, nesirupiname gauti sau pilietystės popierius ir dalyvauti politiškame šalies gyvenime.

IV.

Dabar gerb. skaitytojai žino, dėlko darbininkai turi reikalauti sau 8-ųjų valandų darbo dienos. Žino taip-gi, ką reiškia 1-oji gegužės diena, arba visasvietinė darbininkų šventė.

Prie pabaigos turime paminėti ir tai, kaip toji šventė nepatinka kapitalistams ir kapitališkai valdžiai. Visuose dideliuose miestuose, Europoje ir Amerikoje, tą dieną ir kariūmeni ir policijai yra įsakoma saugiai daboti darbininkų demonstracijas, o "kur reikia" (jie žino, kur reikia) pavartoti ir spėką. Dar ne taip senai Francijoje, mieste Furmi, kareivai, bevartodami spėką ir bevaikydami darbininkus, išmušė daugybę darbininkų, jų tarpe buvo moterįs ir vaikai. Ir tai atsitiko laisvoje šalyje, respublikoje. Tad gal ne vienas užklaus, ką-gi reiškia ta laisvė, jai žmonės yra mušami?

Norint atsakyti į tą klausimą, vėl reikia grįžti prie to, kad laisvose šalyse valdžią renkasi patįs žmonės. O kad išsirinkus tinkamą valdžią, žmonės turi balsuoti už darbininkų apginėjus, kuriuos kandidatais į urėdus pastato darbininkiškos partijos. Gi kad žinoti kaip pasekmingai reikia dalyvauti šalies politikoje, kad žinoti, kas yra darbininko prietelis, o kas nedraugas, — darbininkams reikia šviesties, rei-

čia rašyties į organizacijas, rengti naudingas ir pamokinančias paskaitas, lankyties į susirinkimus, kuriuose yra rimtai apsvarstomi darbininkų reikalai, reikia skaityti naudingas knygas ir laikraščius. Pagalios reikia vengti visokių nesusiipratimų, neapykantos, sklaidymosi, niekinimo viens kito. Einant ir veikiant darbininkams vienybėje ir santaikoje, ateityje sužybės darbininkams laisvės ir geresnių laikų saulelė, neberekės drebėti už nežinomą rytojū, nereikės šnairuoti ir kauties tarp savęs.

Darbininkus, o tuokart visi bus lygūs darbininkai, sujungs didelėn brolystės šeimynon bendra visiems ir visiems priklausanti laimė, kokia tik yra galima šioje ašarų pakalnėje.

V. K. Račkauskas.

G. B-as.

Iš visuomenės mokslų srities.

Apie Baudžiavą.

(Pagal K. Kautskį).

Germanams įsiveržus į Romos imperiją, Germanijos žemdirbystė buvo dar ant visai žemo laipsnio; svarbiausi ukių pramonė buvo medžioklė ir gyvulių auginimas. Germanai užvaldė tulus ukius (latifundijas) ir sutvėrė, taip sakant, luomą laisvųjų valstiečių. Romos imperijoje jie apsipažino su patobulinta jau ukininkyste, ir ja užsiėmė patys, pamiršę ilgai primityvišką savo ukininkystės budą.

Pamaži tatai nauji ukininkystės budai veržėsi į Germaniją ir į visą vakarų Europą.

Vergija dar nebuvo išnykus. Ypatingai ji gerai laikėsi pas stambeldžius, avarus, magiarus ir saracenus, nuolatos užpuldinėjusius vakarų Europą. Pas juos vergais tankiausia budavo krikščionys, patekę nelaisvėn. Pas krikščionis vergija nusilpnėjo*, nors visai dar neišnyko. Vergija Europoje nusilpnėjo ne dėl humanitariškų krikščionybės idėjų, o stačiai dėl to, kad vergus sunku bebuvu gauti**. Prie tokių aplinkybių, išnykus ant ukių vergams, žemę turėjo išgyventi tie neva laisvieji valstiečiai.

Aiškus yra dalykas, kad pradinis ukis, nors ir

* Pasakojama, kad dar 13 ir 14 amžiuose pačioje Italijoje pirklianta vergais. 1307 m. Amedei'us VI pirkosi Konstantinopolyje dvi verges. Genuoje 1384 metuose vergė-totorė. "neserganti jokia slapta liga (magageis) lešavo 1049 lyras, o už kitą 1389 m. užmokėta 1312 lirų". Vergų pirkliai savo "prekes" gaudavo daugiausiai iš Kaffos.

** Patvirtinimui tų žodžių gana paminėti, kad kryžieiviai, pasukę ispanai ir portugalai gana pasekmingai gaudė Afrikoje vergus ir pardavinėjo juos. Popiežius Nikoljus V išleido bullę 8 d. sausio 1454 m., kurioje įsako kad "visi saracenai, stambeldžiai ir kitokie Kristaus priešai turi būti paversti amžiniais vergais; popiežius Klemensas V (1523-1524) tą "tiesą" versti vergais" praplatina ir ant visų heretikų. Tų laikų Europos pramonija jau nebereikalavo vergų; vergai buvo prabingties dalykas. Kuomet Europos valstybės užkariavo užmariuose naujas šalis, tad ten jie vėl galėjo lengvai pritaikinti savo naujose kolonijose vergų darbą. Tai-gi vergija atgijo; vėl prasidėjo medžiojimas ant vergų. To apsiereiškimo nė Rymo nė kokia kita protestonų bažnyčios visai nepeikė.

laisvųjų valstiečių vedamas, buvo skurdus, ir nesykj ukininkai kentėdavo baisų vargą ir badą. Turčiams, valdantiems didelius žemės plotus, nebuvo jokio išro-kavimo varyti nuo žemės nusigyvenusius ukininkus, nesa tuokart ir jie patys, t.y. turčiai, negalėtų gyventi. Tais, mat, laikais visakas rėmėsi žemdirbyste. Tad turčiai, ir didžiunai, k.á. vienuolynų viršininkai, vyskupai, hercogai, karaliai ir tt. stengėsi taip pri-rišti prie žemės ukininkus, kad šie būtų priversti turčiams tarnauti ir dirbti: eiti lažą ir t. p.

Nusigyveną ukininkai vienas po kitam ėjo globon galingų turčių, valdančių didelius ukius, ir prižadėdavo duoti jiems (turčiams) tam tikrą daugybę žemės produktų ir eiti jiems lažą. Užtat šie pasiimdavo ant savęs kariškąją tarnystę, kurią atlikdavo už juos jų globiamieji žemės savininkai su savo dvaronimis ir cholopais.

Yra ir kita priežastis atsiradimo baudžiauninkų. Germanijos valstybėse, priėmusiose krikščionybę, dar nuo Romos imperijos laikų užsiliko daug latifundijų (ypatingai bažnytinių). Karalių dovanos ir gi sutvėrė naujus stambius žemvaldžius. Dėlei nuolatinių karių daug žemės pasilikdavo be savininkų. Žinoma yra, kad žmonės, užsiimdami ukininkyste, mažiau te-reikalauja žemės, nekaip užsiimdami medžiokle ar auginimu gyvulių. Didelės girios, prigulėjusios ki-tados bendrijoms, ir buvusius bendrijų savastis, da-bar jau nebebuvo taip vertinamos, draug su kitais žemės plotais perėjo į karaliaus nuosavybę ir buvo dalinamos įvairiems karalių numylėtiems žmonėms, ypatingai vienuolynams ir vyskupams. Naujas žemės savininkas, žinoma, stengėsi juodaugiausia išsem-ti naudos iš savasties. Tam tikslui jis traukė pas savę valstiečius, dalino jiems už tam tikras lažas žemę, o prie jos bendrą girią ir bendras ganyklas, be kurių valstiečių ukis nėra galima vesti.

Žemės savininkas, pritraukdamas prie savęs kuodaugiausia valstiečių, panaudodavo visokeriopus, ir dorus ir nedorus, budus, kad tik valstietį tampriau prie žemės pririšti, kad jo nepaviliotų kitas toks žemės savininkas. Tokiu budu valstiečiai, buvę iki šiam laikui laisvais, pasijuto pakliuvę baudžiamon.

Nežiurint to, kad valstiečiai, nebetekę savo laisvės, žemai nupuolė, vis-gi jie augščiau stovėjo, už vergą, kurs, budamas svetimas žmogus svetimoje šalyje, tarp nepažįstamų ir svetimų jam kitų vergų, neturėjo šalyje jokių tiesų; jis buvo tiktaf daigtas ir jis neturėjo j ká atsiremti, kad kovoti už savo luomo reikalus ir išsiliuosavimą. Pasitaikydavo kartais vergų sukilimai; geriausiam atvejuje sukilėliai iškovodavo sau ypatingai laisvę, vienok ant pačios vergijos jokios įtekmės neturėjo; nesa tie sukilimai įvykdavo ne tam, kad panaikinti vergiją, o tiktai tam, kad nuo jos pabėgti.

O pririšti prie žemės viduramžių valstiečiai buvo visai kitokiose sąlygose, negu vergai. Jie nebuvo nebyliai beteisiai, jų lažos ir pareigos sulig ponų buvo nurodytos. Be to valstietis nesijautė taip vienas ir apleistas, kaip vergas. Jis priklausė prie ben-

41	11	—	—	11	—	—	11	—	—	—	10	1
42	20	—	9	1	25	3	—	21	8	—	29	—
43	15	4	4	21	—	—	19	1	—	—	20	1
47	5	1	2	7	1	—	7	—	1	3	3	2
49	5	4	—	1	7	1	5	—	4	2	2	5
52	2	12	5	3	11	5	7	11	1	11	1	7
57	13	3	1	12	5	—	9	5	3	8	1	6
60	3	5	—	4	4	—	3	—	5	5	—	3
64	28	—	—	—	1	24	6	3	15	—	4	23
69	10	—	—	1	9	—	—	3	7	10	—	—
71	8	—	—	6	2	—	8	—	—	—	8	—
72	18	3	2	16	1	6	17	7	—	20	1	2
73	6	2	1	2	7	—	5	2	2	5	2	2
74	1	8	1	5	—	5	7	3	—	1	1	8
75	7	—	6	13	—	—	13	—	—	—	—	13
80	2	2	1	3	—	2	4	1	—	3	1	1
82	11	1	1	10	5	—	3	3	8	10	2	2
87	10	11	4	15	8	2	18	2	5	6	12	7
99	10	—	—	10	—	—	—	10	—	10	—	—
103	6	2	2	5	2	3	6	3	1	7	1	2
106	5	4	4	2	9	2	4	1	8	7	—	6
112	9	—	—	9	—	—	9	—	—	—	9	—
120	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—
121	5	—	3	5	—	3	3	3	2	4	—	4
122	3	10	—	6	3	4	6	4	1	1	9	3
126	1	1	4	—	5	1	2	—	4	5	—	1
129	3	8	1	11	1	—	11	—	1	2	7	3
132	—	8	1	—	—	9	4	—	5	5	4	—
133	5	3	—	6	2	—	8	—	—	1	1	6
136	3	—	19	—	13	9	—	22	—	22	—	—
137	5	3	—	1	5	2	2	1	5	—	—	—
139	2	5	—	4	3	—	7	—	—	5	1	1
142	1	5	1	4	2	4	4	1	2	2	4	1
143	2	5	3	1	8	1	5	—	5	4	6	—
147	—	8	—	8	—	—	—	—	—	8	—	—
149	10	—	—	—	8	2	—	—	10	10	—	—
153	8	—	—	—	—	8	—	8	—	7	1	—
157	4	1	3	—	6	2	1	5	2	8	—	—
165	—	—	8	—	8	—	—	—	8	8	—	—
168	6	1	1	1	4	3	5	—	3	—	3	5
170	15	—	2	2	15	—	5	—	12	17	—	—
175	—	3	—	2	1	—	3	—	—	—	—	3
180	8	—	—	8	—	—	3	—	5	6	2	—
187	—	24	—	24	—	—	24	—	—	—	24	—
188	4	—	—	4	—	—	2	1	1	2	1	1
189	6	—	—	—	6	—	—	6	—	6	—	—
194	3	—	—	—	3	—	—	—	3	3	—	—
199	5	1	6	2	7	3	3	1	8	5	5	2
200	5	—	2	3	2	2	4	2	1	4	2	1
201	1	—	7	—	8	—	—	—	8	7	1	—
202	3	—	—	2	1	—	3	—	—	—	3	—
204	3	—	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—
212	5	5	2	1	11	—	6	3	3	6	1	5
216	2	1	—	3	—	—	2	—	1	—	3	—
219	8	—	—	2	6	—	8	—	—	8	—	—
227	7	—	2	1	8	—	—	—	9	4	4	1
228	—	9	—	9	—	—	9	—	—	—	3	4
230	—	—	22	2	—	20	13	2	6	2	13	5
233	1	2	10	1	3	6	2	9	1	1	10	2
239	4	—	6	8	1	1	6	2	2	—	9	1
243	2	3	—	—	5	—	—	—	5	1	—	4
244	—	6	—	3	—	3	6	—	—	—	6	—
245	—	11	—	11	—	—	11	—	—	11	—	—
246	1	7	—	2	—	6	2	4	2	7	—	1
251	5	—	—	4	—	1	2	—	3	—	5	—
Pav.	4	3	2	5	3	1	3	2	4	6	3	—
594	348	200	518	353	367	683	228	282	537	410	244	—

Šių kuopų balsavimai nelegališki: 129 kuop. prisijungė balsavimus ne ant balsavimo blankos be kuopos viršinių parašų. Balsuota: Živatkauskas — 3, Mikolainis — 8, Zalnieraitis — 1, Skri-

tulskas — 11, Gegužis — 1; J. J. Paukštis — 11, Raulinaitis — 1; Dr. Baltrušaitienė — 2, Dr. Graičunas — 7, Dr. Rutkauskas — 3, 213 kp. Blanka prisijūsta per vėlai, 11 d. gegužės m. 7 kuop. susirinkime dalyvavo 23 nariai, o ant Iždo Globėjų balsavo 24 nariai. Nepriskaityta balsai ani Ižd. Globėjų, 58 kp. Nėra kuopos viršinių parašų. 120 kuop. balsai priskaityta tik išdininkui — 12 balsų p. Gegužiui. Balsai paduota nelegališkai: už du prezidentu, už du Iždo Globėjų, po 12 balsų, o susirinkime dalyvavo tik 12 narių. 147 kp. balsai nepriskaityta Iždo Globėjams, nes balsuota už visus tris kandidatus, paduodant po 8 balsus, o susirinkime tedalyvavo 8 nariai. 193 kp. Atmesta balsai, nes kuopoje yra tik 4 pilnai užsimokėję nariai, o balsavo 8.

Balsavimuose dalyvavo 93 kuopos; legališkų balsų — 1232; 7 kuopų balsai nepriskaityti tuliems kandidatams dėl viršnurodytų priežasčių; pavienių dalyvavo 9.

SLA. viršiniškais pasilieka: Prez. F. Živatkauskas, jo vietininku P. Mikolainis, vieniems metams. Išdininkas — J. Skritulskas. Iždo Globėjas J. J. Paukštis dviem metams. Daktaras-Kvotėjas — Dr. J. T. Baltrušaitienė vieniems metams.

Jai ir visų kuopų balsai būtų priimti, tai pasekmės būtų tos pačios. Balsai suskaityta 12 d. gegužės m. 1912 m.

Balsavimų tvark. Kom. $\left\{ \begin{array}{l} J. M. Danielius, \\ K. J. Intas, \\ A. B. Strimaitis, \\ SLA. sek. \end{array} \right.$

SLA. knygiaus atskaita.

IŠEIGOS:

Sausio m.

Parduota už	\$6.68
Padovanota už	1.63
Sausio mėn. viso	\$8.31

Vasario m.

Parduota už	.05
Padovanota už	.53
Vasario mėn. viso	.58

Kovo m.

Parduota už	7.77
Padovanota už	2.50
Kovo mėn. viso	10.27

Sutruaka:

Sausio mėn.	8.31
Vasario	.58
Kovo	10.27
Viso labo	\$19.16
(Cash, \$14.50; padovanota — \$4.66).	

IŠEIGOS:

Sausio mėn.	\$1.10
Vasario	.10
Kovo ir išleid. knigeles "Nuo degtinės"	16.65
Viso labo	\$17.85

Abelna sutruaka:

1 d. sausio, 1912, pas knigių pinigų buvo	35.02
Cash įplaukė	14.50
Viso labo	\$49.52
Išmokėta	17.85
1 d. balandžio pas knigių pinigų	\$31.67

Knygyno stovylo sutruaka:

1 d. sausio knygyno vertė buvo	\$427.69
Kovo 25 d. pribuvo "Nuo Degtinės", vertės	50.00
Viso labo	\$477.69

Nuo 1 d. sausio iki 31 d. kovo išėjo knygų uz	19.16
1 d. balandžio knygyno vertė	\$458.53
Piningų pas knygų	31.67

Viso labo \$490.20
SLA. Kningius A. B. Strimaitis.

"Tėvynės" Administracijos atskaita nuo 1 d. sausio iki 31 d. kovo mėn., 1912 m.

IŠEIGOS.

Sausio m.:

Už apgarsinimus	45.88
Už pajieškėjimus	.50
Už telefoną	3.20
"Tėvynės" prenumerata	3.00
Viso sausio mėn.	\$52.58

Vasario m.:

Už apgarsinimus	14.50
Už spaudos darbus	31.75
Už pajieškėjimus	.75
Už telefoną	3.15
Viso vasario mėn.	\$50.15

Kovo m.:

Už apgarsinimus	22.68
Už spaudos darbus	12.50
Už telefoną	1.60
"Tėvynės" prenumerata	1.00
Viso kovo mėnesyje	\$37.78

Sutrinka:

Sausio mėnesyje įplaukė	52.58
Vasario " " "	50.15
Kovo " " "	37.78

Labu

1 d. sausio balance	\$140.51
	142.83

Viso labo

\$283.34

IŠEIGOS.

Sausio m.

Už mažmožius	2.47
.. popierą	13.10
.. telefoną	6.35
.. darbus (aptaisymai konstit., kningelių ir tt.)	10.62
Red. išmokėjimai nuo 1 liepos iki 31 gruodžio '11	9.69
Už šėpą redakcijos archyvui	3.00
.. anglis	80
Nuvežimas ir parvežimas formų iš spaustuvių nuo iki 31 sausio 1912 m.	9.00
Labu	\$55.03

Vasario m.

Už mažmožius	4.76
.. telefoną	6.50
.. šilumą, šviesą ir pajiegą	14.61
Nuvežimas formų į spaustuvių	9.00
Labu	\$34.87

Kovo m.

Už mažmožius	6.01
.. už popierą	13.14
.. darbus (aptaisymas konstit., kningelių ir tt.)	49.53
.. įrankius	15.35
.. telefoną	5.35
.. šilumą, šviesą ir pajiegą	16.26
.. nuvežimą formų į spaustuvių	8.00
Labu	\$113.64

Išėigų sutrinka:

Sausio mėnesyje išmokėta	55.03
Vasario " " "	34.87
Kovo " " "	113.64

Viso labo

\$203.54

Abelna sutrinka:

Įplaukė.....	283.34
Išmokėta.....	203.54
1 d. balandžio m. Administracijoj lieka	\$79.80

Seimo Komisijoms.

Pild. Taryba paskyrė dvi komisijas 27-am Seimui: 1—kuopų įnešimų sutvarkymo komisija ir 2,— komisija Centro kningoms peržiūrėti. Šiuomi pranešimų komisijų narių žiniai apie tai, kada jos turės suvažiuoti ir savo darbą atlikti.

Šiais metais SLA kuopos visai nedaug teprišuntė įnešimų Seimui. Daugiausia atidžios atkreipta į mūsų Konstituciją. Gi visus įnešimus, pataisymus ir patėmijimus sulig SLA. įstatų Konstitucijos komisijos sekretorius jau sutvarkė ir pagarsino organe. Kitokių įnešimų nėra daug ir jie visi patilpo "Tėvynėje" jau sutvarkyti. Tokiu būdu kuopų įnešimo tvarkymo komisija neturės kitokio darbo, kaip priimti iš "Tėvynės" redakcijos jau sutvarkytus kuopų įnešimus, sulyginti juos su originalais ir priduoti Seimui. Kitais metais toki komisija dirbdavo 3 dienas prieš Seimą. Šiais-gi metais tą darbą (o jo bus visai nedaug) galės atlikti pertraukose tarp sesijų, ar ir laike pirmosios sesijos, kuomet bus renkami Seimo vedėjai, įvairios komisijos ir tt. Tada minėta komisija turi pributi tik Seiman 3 d. birželio; prieš atidarymą sesijų jai bus suteikta visi kuopų įnešimai pertikrinimui ir sulyginimui su originalais.

Centro knygų peržiūrėjimo komisija turi atvykti į New Yorką, į SLA. namą, (307 W. 30 str.), prieš 9 val. iš ryto, 30 d. šio gegužės mėnesio. Komisijos darbui paskiriama trys dienos: ketvergas, pėtnyčia (30 ir 31 d. gegužės m.) ir subata (1 d. birželio mėn.). Darbo vieta: SLA. raštinė. **A.B. Strimaitis.**

Kuopų įnešimai 27-m Seimui.

17-os SLA. kuopos įnešimai.

- 1). Valstijų konferencijos turėtų buti įvykdytos.
- 2). Klausimas apie įrengimą kolonijos ir prieglaudos namo našlėms, pasenusiems nariams turi buti atnaujintas.
- 3). Centro Sekretoriui sumažinti algą: vietoj 90 dol. mokėti 75 dol į mėnesį.
- 4). Konstituciją pertaisyti sekančiuose punktuose: a) Sauzudžiai, išbuvę 3 mėnesius ir užsimokėję, turėtų tiesą gauti posmertinę; b) Pildomoji Taryba nieko negali įvykdyti be visuotino narių nubalsavimo; c) Pildomoji Taryba neturi tiesos konfiskuoti literaturą apart Literatūros Komiteto; d) Susivienijimo augščiausia galybė — referendumas; e) Seimo nauji projektai ar svarbesni sumanymai turi buti išrišami

(bene — užtvirtinami? R e d.) visuotiniu balsavimu.

Pirm. *H. Stankus,*
Iždin. *Juoz. Vaičiūnas,*
Rašt. *A. Tranavičius.*

SLA. 36-os kuopos valdyba laikė savo susirinkimą "Kataliko" kningyve 4 d. vasario, 1912, ir nusprendė:

- 1). Seimas turėtų būti laikomas kas du metu.
- 2). SLA. pašalpos skyrius turi būti įvykdintas liepos m. 1912 m.
- 3). Konstitucija turi būti įvykdinta 1 d. sausio 1913 m.
- 4). Tautiški centai turi būti paskirstyti sekančiai: Emigrantų namams, prieglaudos namams ir tautiškam namui Vilniuje.

S. Tananevičia, prez.,
Kaz. Satkauskas, rašt.,
P. Žmuidzinavičius, fin. rašt.

I š kuopų nutarimų.

I.

20 SLA. kuopa, Union City, Conn., susirinkime, laikytame 3 d. gegužio, svarstė, koku būdu būtų galima užlaikyti "Tėvynę". Matydami tulų kuopų pagarsintus nutarimus, kad "Tėvynę" sustabdyti, o pasiimti už organą kokį kitą laikraštį, mes su jų nutarimais nesutinkame. Be "Tėvynės" apsieiti mes negalime. Jai negalime išleisti "Tėvynę" padidintą, tai nors palikim taip pat, kaip dabar išeina. Sustabdyti "Tėvynę", tai jau būtų didelis žingsnis žemyn, prie nupuldimo mūsų organizacijos.

Ištikrųjų, ar ne gėda mums būtų, jai mes, suvirš 5.000 narių, negalėtume užlaikyti to vieno laikraščio, kuris yra mūsų organizacijos veidrodis ir butinai reikalingas. Kas link papildymo "Tėvynės" fondo, mes paduodame šioji sumanytą kitoms SLA. kuopoms apsvarstyti: Mes skiriame iš kuopos izdo nuo kiekvieno nario po 10 centų "Tėvynėi". Tokiu būdu nuo 50 narių pasidaro \$5.00, o 5.000 narių sudėsime \$500.00. O toliau SLA. kuopos rengs balius, prakalbas ir tt., o kas atlieka uždarbį, te paskiria dalį į "Tėvynės" fondą. Geras ir priimtinas būtų ir SLA. nario "Darbštuolio" įnešimas, kuriuo mums patariamą palaikyti mūsų organą "Tėvynę".

Vardan 20 kuopos
Skr. *M. Bekerienė.*

II.

136 kp., Pittsburgh, Pa., 28 d. balandžio, 1912, susirinkime, apsvarsčius SLA. reikalus, nutarė pagarsinti "Tėvynėje" savo nutarimus. Nutarta:

- 1). "Tėvynę", mūsų organą, leisti vieną sykį į mėnesį.
- 2). Centro Valdyba Seime, neturinti mandatų nuo kuopų, negali spręsti SLA. reikaluose lygiai su kuopų atstovais, ale turi tik patariamąjį balsą.

3). SLA. piningų pas izdininką palikt iki \$5.000.00. Visus kitus sudėti ant palukų į State Bank'us SLA. vardu.

4). Agitacijas laike rinkimų SLA. viršininkų uždrausti. Susekus, suspenduoti tokių žmonių kandidatūrą ir tuom laiku jie visai yra atmetami nuo balsavimo.

Kuopos vardu
Raštin. *S. Kirmins.*

III.

82 kuopa SLA., Pana, Ill., laikė bertaininį susirinkimą, kuriame apkalbėjome dabartinį "Tėvynės" stovį. Nutarėme užklausti, kodėl Pild. Taryba, matydama kelius prie geresnio užpelno ir sutaupinimo piningų, nemėgina pagerinti SLA. stovį?

47-me numeryje A. Strimaitis rašo, kaip \$600.00 prapuola dabartiniame SLA. name, ir Centro raštinė nesanti savo vietoje, kur turėtų būti, t.y. Wilkes-Barre, Pa. Ar mes negalime taip pasodinti daigtą, kad jis naudą atneštų, o ne nyktų mūsų įdėtų piningų procentai? Sutaupę vienur, galėtume palaikyti "Tėvynės" fondą pilnesnį.

Tai-gi mes reikalaujame, kad visa "Tėvynė" ir raštinyčia būtų perkelta į Wilkes-Barre, Pa., o namas išnuomotas. Taip gi reikalaujame, kad SLA. istorija nebutų spausdinama, pakol nebus atsakančiai parengta spaudon.

Prot. rašt. *Jonas Puida.*

IV.

19 SLA. kuopa, Toluca, Ill., skelbia šį protestą prieš "Tėvynės" redaktorių ir prieš sekretorių, A. B. Strimaitį, dėlko jie netalpino mus kuopos nutarimus. Štai kas buvo rašyta: 8-me "Tėvynės" numeryje tilpo SLA. atskaita. Peržiūrėjus atskaitą nuo 1 d. rugpjūčio iki 31 d. gruodžio m. 1911 m., mus paėmė pikumas. Ten tiek prirašyta išlaidų, kad baisu; kad ir šitos: važinėjimai stritkariais, sunėšimas anglių, išmazgojimas grindų... Toliaus, rugpjūčio mėn. užmokėta už ekspresus: 10 d. — 40c., 18 d. — 28c., 19 d. — 70c.; tokiu būdu bus \$1.38, o parodyta — \$1.78. Kam čia nusukta 40c.? (Niekas nenusuko. Atskaitos originale yra parodyta 22 d. išleidimų 40c.; "Tėvynėje" įvyko zeceriška klaida. R e d.).

Pild. Taryba nutarė suvažiavime kaslink "Tėvynės" paduoti du projektu: arba sumažinti "Tėvynę", arba daugiau už ją mokėti. Mes įnešame: atiduoti "Tėvynę" ant kontrakto kitoms spaustuvėms ir spausdinti tik atskaitas kas bertainis, o laikraštį užsirašysime, kas kokį norėsime, o "Tėvynėje" negali rasti nieko gero, dar ir kuopų nutarimų nenori talpinti.

A. Majauskas.

Nuo redakcijos. 19 SLA. kuopa bereikalingai rugoja ant "Tėvynės" redakcijos. Visų kuopų nutarimai, bile tik jie yra rimti ir pamatuoti, telpa "Tėvynėje". Užsiuolimas ant atskaitos už pagarsinimą išlaidų už sunėšimą anglių SLA. spaustuvei ir raštinei, už išmaz-

gojimą grindų redakcijoje, važinėjimas stritkariais — ar gi tai rimtas ir pamatuotas protestas? Ne jau 19 kuopa mano, kad SLA. darbininkai turi taip ilgas kojas, kad gali apsieiti be stritkarių, atlikdami SLA. reikalus? Juk SLA. darbininkų laikas yra brangus, tad negalima gaišinti promenadoms. Pagaliaus kaslink anglių ir grindų. 19 kuopa, tikimės, numano, kad Susivienijimas išsirinko sekretorių ir redaktorių ne anglims nešti ir grindims mazgoti, o kitam darbui.

Šis kuopos protestas dėlei nerimto ir nepamatuoto turinio nebutų tilpęs "Tėvynėje" ir dabar, jai ne tai, kad kuopa ne tik skundė redaktorių SLA. Prezidentui, bet kreipėsi ir į pašalinius laikraščius, butent į "Saulę". Visi nemandagūs protesto išsireiškimai apleista.

Redakcija.

V.

19 SLA. kuopa, Toluca, Ill., svarstydami savo susirinkimuose SLA. apyskaitas, matome, kad SLA. darbininkams, gaunantiems algas, mokama dar ir už sugaištus dienas. Taip pernai M. J. Damijonaitis ir J. Žemantauskas gavo atlyginimą už dienas, kurias išbuvo 26 me Seime. Juk prezidentas ir sekretorius gauna algas, tad nutariame, kad nereikia jiems mokėti už dienas, o tik kelionės lėšas.

19 kp. prezidentas *M. Moceviče*,
Izdininkas *J. Ullendra*,
Sekret. *A. Majauskas*.

Nuo redakcijos. Nevisai tegalima sutikti su 19 kuopos nutarimais. Pernai metais užmokėta prezidentui už dienas, o ar nežinoma, kad prezidentas gauna tik \$100 algos už visus metus darbo, arba po 27 centus ant dienos; na, ar gaunant tokią "algą", gali kas nors apleisti savo darbą, keliauti į Seimą kitame mieste, kur reikia pragyventi, ir nieko negauti nė už sugaištį, nė už kelių dienų darbą?

Redukcija.

Kuopų nutarimai, prisiūsti Konst. Komisijai.

Žemiaus talpinama SLA. kuopų nutarimai, prisiūsti SLA. Konstitucijos Komisijai. "Tėvynės" redakcija, gavusi juos, pridavė Komisijai, kurios buvo tarta atidėti tuos nutarimus. Vienok kuopoms reikalaujant, kad jie tilptų, "Tėvynės" redakcija padaro užganą tiems kuopų reikalavimams.

11 SLA. kuopa, Waterbury, Conn., gruodžio 3 d., 1911, laikytame susirinkime svarstė klausimą kaslink Stovio Komisijos, kuri turėjo išdirbti projektą pašalpos skyriui; tą darbą neatlikus Stovio Komisijai, Susivienijimo Konstitucijos Komisija tai atliko. Konstitucijos Komisija turėjo apdirbti SLA. konstituciją, bet, kaip matome, tos Komisijos pasiliko Komisijomis iš vardo, o darbą, kurį 26 seimas joms pavedė, ne tik neveikia, bet dar, kaip matome iš pranešimų, trukdo, atidėliodami susivažiavimus ant toliaus. Tik ačiu Komisijos mažumai, ypač pp. V. K. Račkauskui ir P. Mikolainiui, tą visą darbą atlikti pakviesta talikon kiti nariai, kad papildyti skaitlių komisijos na-

rių. Ir darbas jau atlikta. Todėl mes, 11 kuopa, vienbalsiai protestuojame prieš tokias komisijas ir, pasiremdami Konst. skyr. XIX, b., reikalaujame, kad Pild. Taryba už neatliktą Seimo paskirtą darbą kaltininkus nubaustų.

2. — Apsvarsčius klausimą dėl perkėlimo Centro raštinės ir organo "Tėvynės", — sutinkame su p. A. Strimaičio paaiškinimais, N47 "Tėvynės", kad perkelti Centro raštinę ir "Tėvynės" spaustuvę į Wilkes-Barre, Pa.

Užrašų rašt.

J. Azunaris.

19 SLA. kuopa, Toluca, Ill.

Kuopos susirinkime balsuota slaptu balsavimu konstitucijos projektas. Visų nubalsuota priimti projektą su pataisymais. Svarbiausias pataisymas yšis: narys, neturįs Amerikoje savo giminių, gali užrašyti savo posmertinę bile kam iš savo artimų draugų ir pažįstamų, ir tai gali padaryti kad ir mirimo valandoje. Kuopas viršininkai turėtų tik paliudyti, kam narys, mirdamas, pavedė savo posmertinę.

19 os kuopos valdyba:

Prezid. *M. Moceviče*,
Sekret. *A. Majauskas*,
Izdin. *Juoz. Ullendra*.

Nuo Kom. Sekretoriaus: Posmertinės tegali būti išmokamos tik tai toms ypatoms, kurios yra užrašytos, kaip pašalpgaviai, ant narystės paliudijimų. Kiekvienas narys turi tiesą permaintyti savo pašalpgavį; koku budu tai reikia atlikti — yra parodyta ir senoje konstitucijoje ir projekte. Kadangi Susivienijimas, kaip reikalauja valdžia ir kaip to prisilaiko visos panašios organizacijos, išmoka posmertines tik tai toms ypatoms, kurios yra nurodytos narystės paliudijime, tad jokie kiti narių užrašai ar testamentai nieko šiame atvejuje nesveria. Reikia formališkai permaintyti paliudijimą ir pašalpgavį.

Antru kartu neapsigaukime.

Kartą mes jau esame apsirikę, perkeldami spaustuvę į New York'o užkampį. Dabar vėl patariama perkelti spaustuvę į užpakalinį namą. Kaip keista. Biznio vietą patalpinti į užpakalinį namą, tur but, kad niekas nerastų. Gerai žinome, kad biznis tik ant labjausia "publičnos" vietos esti išnašus. Sakoma, galima esą iš visur karais davažiuoti už 5—10c. Na, o į "V. L." spaustuvę nereikia nė to, nes ji stovi parankiausioje žmonėms vietoje. Prie to reikia nepamiršti ir tai, kad iš Brooklyn'o, kur daugiausia lietuvių ir gyvena, į "T." spaustuvę nusiduoti ima vieną valandą; iš kitų vietų net po 2—3 valandas, ir nepasitiksi toje vietoje saviškio žmogaus, draugo; tai biznio vietoje tankiai yra ir žmogų patraukia ten su reikalais eiti. Toliaus, vieta užpakaliniame name nėra tinkama tokiai įstaigai, kaip spaustuvė, tamsoka, kieme ir, prie to, pusėtinai brangi.

Jaigu mes norime leisti "T." ir neturėti deficitų, tai mums labiau reikia atkreipti atidžią į biznio pusę,

nes čia tik ir galime turėti įeigą, kuri padengs deficitą. Aš savo laiku buvau nurodęs, kad reikia perkelti "T." spaustuve į tinkamesnę vietą; daugelis tam pritarė; prie to pasiaiškino, kad parankiausia butų perkelti į Wilkes-Barre, Pa. Čia dabar ir lieka galvoti, ar bus ten atsakanti "bizniui" vieta?

Toliaus, mums reikia pagalvoti apie apgarsinimus, ar nenumetame šalin kelis šimtus dolarių nepriimdami "apgavingų" neva apgarsinimų, kada visi kiti laikraščiai tuomi naudojami? Męs tuomi visuomenę labai maža apginame nuo blogumų, o nuostolis mums didelis. Blogas reikia pasmerkti ir aiškinti žmonėms, bet jis reikia išnaudoti, nes dabartinis draugijinis surėdymas visas stovi ant tokių supuvusių, neteisingų pamatų. Tai ar męs galime iš to išbėgti, nepriimdami apgarsinimų? Ne! Tam yra kitas kelias: apšvieta.

Kad padaryti "biznį", reikia išnaudoti viskas; reikia leisti ir pardavinėti kningas, reikia pašaliniais darbais dauginti įplaukimus, įtaisius spaustuve "biznio" vietoj taip, kaip kiti visi laikraščių leidėjai daro. Dabar pas mus tarsi viskas atidėta ant... na, ant Dievo valios. Gi tas atidėjimas guli vien ant SLA. narių sprando, o "biznio" vieta, t. y. įstaiga, stovi neišnaudota tam tikslui.

Dar vienas dalykas. Ar negalėtų SLA. nupirkti "Linotype", kas be abejo sumažintų "T." išlaidas.

Šįmet 27-tas Seimas turi rimtai apsvarstyti organo klausimą, nes turi prieš akis du kelius: vieną, kad surasti kelią padengimui deficito, antrą, neradus to, sustoti leidus organą. Dar svarbus organizacijos klausimas — tai priėmimas naujos konstitucijos. Todėl kuopos, siūsdamos į Seimą pasiuntinius, nepamirškite išrinkti rimtus ir išmintingus žmones, o ne tuos, kuriems rupi tik "good time". *K. Liutkus.*

Klaidų atitaisymas.

"Tėvynės" num. 19 SLA. Izdo atskaitoje už 1-ą bertainį, 1912, įvyko butinai taisytina klaida. Išmokėjimuose 5 d. kovo mėn. pasakyta: John Joyce, New York, už popierą "Tėvynei" 6 4 4 s v a r a i...", o turi būti: "... už popierą "Tėvynei" 6440 svarų..."

LAIŠKAS APIE VIŠTELIAUSKĄ.

D-ras Jonas Šliupas prisiuntė "Tėvynės" redakcijai p. K. Undraičio (iš Buenos Aires, Argent.) laišką, kuriame aprašoma mūsų gerb. senelis Višteliauskas. Neabejojame, kad visiems įdomu kuodaugiausia žinoti apie tą mūsų užsitarnavusį tautos darbininką, tad talpiname čion visą minėto viengenčio rašytą laišką.

"Gerbiamasai Tautietai!

Aplankiau, kaip to prašėt, senąjį Višteliauską ir pranešu jums, ką pats pastebėjau.

Bypročių ligonbutyje nuvesta mumis į vieną didelę ilgą salę, kurioje eilėmis pristatyta lovų, galvų galais prie sienos. Toje salėje randasi ir mūsų sene-

lis. Jis maž kur beina nuo lovos. Ant žilos jo galvos — raudona kepurikė su ilgoku kozeriu; ilga balta ir, matyt, labai gerai užlaikoma barzda matosi jau ištolo. Šalė jo lovos mažas stalelis, ant kurio sudėti laikraščiai ir kningos. Skaityti jam jau labai sunku, nes tiktai su viena kairia akimi bemato, ir tai visiškai nedaug. Turi užsidėjęs akinius, ant akinių yra įtaisytas padidinantis stiklas, be to dar rankoje laiko, į lentelę įtaisytą, trečią stiklą ir taip žiurėdamas tegali skaityti.

Kaip tik pasisveikinome, jis tuoj ir užklausė, kas męs esame ir iš kur. Užklausė taip-gi, kaip męs galėję prie jo priėti, nes, sako, čionai šėtonas (ligonbutio vartų sargyba) neįleidžias nė vieno žmogaus, kurs nėra jam (šėtonui) pasidavęs, ar nors pasivedęs (gi ten visi įleidžiama liuosai), nes, sako, "šėtonas bijo, kad aš ko nepomokinčia, pertat aš nežinau", sako, "ar jūs esate geri žmonės, ar ne".

Po tam daug ko mums pasakojo, kad mus užganėdinti. Sakė, jog lietuvių kalba (jis ją vadina indorariška) esanti motina visų kitų kalbų, kitos esą kilo iš lietuvių kalbos; patarė mums nesiniekt tarp savęs, nežiurint kokio kas nebutų "tikėjimo".

Męs norėjome paklausinti jį, apie jo gyvenimą Argentinoje, kaip gyveno, kaip pateko ligonbutin. Sakėmės norį, jai tik but galima, jam kiek pagelbėti iš čion išėiti. Bet jis, matoma, nenori nieko apie tai kalbėti, lyg ir orisibijodamas mūsų (gal ir šnipais įtarrė). Atsakė: "Apie mane rupinasi ne tokios galvos, kaip jūs, baltšnapiai!"

Argentina jis vadina "Vargantina", t. y. vargų žemė. Pats sakosi esąs pragare, arba "keploje".

Valgis, kokis jam duodama, yra labai menkas; jis kartais nusiperkās sau, jai ko norįs...

Kaz. Undraitis.

11. III. 1912.

Lietuviai Amerikoje.

Redakcija pasilieka sau tiesą trumpinti ir taisyti korespondencijas.

Los Angeles, Cal.

Mūsų miestas yra toli nuo vidurinių ir rytinių valstijų, todėl čion nedaug tėra lietuvių. Turime čia 3 draugystes: Lietuvių Neprigulmingas Kliubas, 75 SLA. kuopa ir T.M.D. kuopa; į tas tris draugystes beveik visi tie patįs žmonės priklauso. Prie Liet. Neprig. Kliubo priguli apie 50 narių; toji draugija yra labai pažangi ir neatsilieka nuo kitų savo gerais darbais. Taip, neseniai nutarta paremti mūsų ateivių reikalai; tam tikslui nariai sutiko mokėti metams po 20 centų. Visi gerai žinome, kad kiekvienas ateivis turi pakelti labai daug vargo iki jis susiranda čia savo gimines ar draugus; todėl męs nesilaikydami jokių ypatingumų, stojame petys į petį ir dirbame. Neseniai sušelpėme p. K. Vasiliauskienei, atsišaukusią iš Montreal, Can., per Emigr. Šep. Komitetą. Paskyrėm iš Kliubo izdo \$10.00 ir sukolektavome \$7.30. Aukavo šie draugai-lietuviai: A. Vičius—\$1.00; A. Lalis,

J. Vičius, S. Kairis ir p. Tamoliunas po 50c.; smulkių aukų gauta \$4.30 Išsiųsta \$17.20 A. Janusos vardu.
K. Luben.

Brooklyn, N. Y.

Laukiant 27 SLA. Seimo Brooklyno lietuviai labai subruzd, kad tinkamai papuošus tą didžiausios mūsų organizacijos suvažiavimą ir gerai priėmus kuopų pasiuntinius. Vietinė jaunuomenė loš du dideliu ir gražiu veikalu, *Birutę ir Adomą ir Jieva*, subatos vakare, 8 tą val., birželio 8 d. Mc Caddin Memorial Hall, toje pat salėje, kur bus laikomi Seimo posėdžiai. Sėdynės po 50c ir po 25c. Patartina tikėtis nusipirkti iš anksto; gaunama "Vien. Liet." redakcijoje. Mc Caddin svetainė yra labai graži, vėsi, joje telpa apie 1000 ypatų.

Pennsylvanijoj riaušės.

Gauname žinias iš įvairių Pennsylv. vietų, kad ten tarp angliakasių įvyksta riaušės dėlei bedarbės. Nesuspėję sunaudoti tas žinias šiam "Tėvynės" numeriui, sunaudosime jas sekančiam.

Iš Lietuvos laikraščių.

Joniškio byla. Trečiadienį, balandžio 4 dieną, Vilniaus teismo rumai svarstė žinomąją Joniškio bylą. Kaltinami: Šereikiškių dvarininkas Zajančkovskis, Joniškio palivarko nuomininkas Kozela ir 10 valstiečių lenkų. Kaltinimo liudininkais šaukiami 7 kuningai lietuviai ir 13 valstiečių. Apgynimo liudininku, tarp kitų, šaukiamas Vilniaus vyskupijos administratorius.

Kuliai. Telšių apskr. Kovo 17 d. Kulių vyrija nutarė Kuliuose įsteigti pradedamąją mokyklą. Valdžia duoda sienojų ir 2,200 ruolių pinigais, iš kurių 200 rublių skiriami mokyklos žemės sklypeliui pirkti.

Taip pat nutarė atidaryti pašto skyrių. Dabar jau ketina įsteigti Kuliuose ir Kauno "Blaiivybės" draugijos skyrių.

Lyvų (Rygos) gubernijoje, pasak vyriausybės surinktų žinių, 1911 metais išgėrė iš viso 1.218.859 degtinės kibirus, 1.231 kibiru daugiau, kaip 1910 m. Mėnesiais taip gėrė: sausio mėn. 93.878 kib.; vasario—91.192 kib.; kovo—87.997; balandžio—103.365; gegužės—99.593; birželio—99.987; liepos—94.009; rugpjūčio—102.867; rugsėjo—110.979; spalio—110.617; lapkričio—106.944; gruodžio—117.724. Piningų pragėrė 1911 m. Rygos gubernijoje 10.128.180 rublių (1910 m. 9.391.088 r.).

Rygoje ir Rygos gub., kaip žinome, yra bent ke- liolika didelių alaus bravarų; 1910 metais Rygos gub. bravorai buvo padarę 6.777.001 alaus kibirą, pernai metais padarė alaus dar daugiau, bet tikras skaičius dar nėra žinomas.

Naujas šašiejus. "S. Z. T." rašo, kad nuo balandžio 1 dienos žadėjo pradėti tiesti naują šašiejų nuo Mažeikių geležinkelio stoties ligi Telšių miesto.

Viekšniai, Šiaulių ap. Viekšnių valsčiaus sueiga nutarė šiemetai rudenį atidaryti Viekšniuose, Šiaulių ap. dvi naujas pradedamąsias mokyklas. "V."

Moterų ukis. "Kur Lit." 72 numeryje Verbena, kelia klausimą apie tat, kad, kalbant apie Vilniaus universiteto atidarymą žemdirbių šalyje, nereikia užmiršti žemės ukio fakulteto, o ypač žemės ukio mokslo, skiriamą moterų ukio šakai. Moterė, žinanti gerai bent kokią žemės ukio šaką, galėtų didelę naudą savo šaliai atnešti ir pati savo ir savo šeimynos buvį, neper sunkiai dirbdama, aprupinti. "L. Ž."

Dusėtai (Zarasų ap.) Dusėtuose žada statyti naują dviklesę mokyklą. Valdžia skiria mokyklos pastatymui 450 miško kelmų ir pinigais duoda 2300 rub. Valstiečiams reikia prisidėti medžio, ir akmenų suvežimu ir tt.

Mūsų valsčiuje ir kitur daug darbininkų rašosi važiuoti uždarbiaut Mandžurijon. Agentai jieško darbininkų, žada dovanai nuvežti ir atsivežti, duoda rankpiningius kelionei. Žada didelius uždarbius, ir tt. Daug darbininkų, neišskiriant ir ukininkaičių, prisiklausę apie didžius negirdėtus uždarbius, žada bėgti iš Lietuvos, ir ten prisisėmę aukso sugrįžti turtingais.

Vilniaus gub. žemės tvarkomoji komisija 1911 metais išmatavo į vienasėdžius 130 sodžių, kuriuose buvo 3220 kiemų (ukių) arba 32095 dešimtinių.

"L. U."

Kritika ir bibliografija.

Žemaitė. APSIRIKO. Dviejų aktų komedija. "Lietuvos Ukininko" išleidimas N27. Vilnius, 1912. Pustl. 3l, kaina 20 kap.

Kas nėra skaitęs turtingų ir kalba ir vaidais Žemaitės "Paveikslų", tas nematė mūsų jaunytės dar dailiosios literatūros žiedų. Žemaitė — tai viena tos rūšies rašytojų, kurių veikaluose atsispindi ne tik mūsų bedalio kaimiečio dvasia, beveik visose savo nelabai turiningo gyvenimo apraishose, bet taip gi ir pats autorius pasisako kas esąs. Pasisako esąs ne vien dabotojas observatorius, bet ir žmogus, kurio širdis karštai myli tai, apie ką ranka rašo, o pats dvasia yra artimas draugas tam, kurio vargus gyvenimą svietui parodo.

Taip apie Žemaitę manydamas ir taip ją suprasdamas, ėmiau skaityti jos "Apsiriko". Neteisybė būtų, jei pasakyčiau, kad Žemaitės "Apsiriko" kitokią manyje sutvėrė nuomonę apie autorę. Ne. Tos pačios likaus nuomonės. Tik dar vieną naują (bent man pačiam) dalyką pastebėjau. Skaitydamas tą mažą veikalėlį, esi verčiamas juokties, kaip kuriose vietose saldžiai nusijuoki; o podraug su tuo nenoromis pajunti, kaip autorė parodo du dideliu, skaudžiu ir svarbiu žmogaus-lietuvio (šiam atvejuje) gyvenimo dalyku, kuriuodu apvilktas visų paprasčiausia lengvutės ir "nemandros" komedijėlės bruslotu. Štai tie du svarbiu dalyku.

Šiupinienė, tamsi pasiturinčio ukininko, "dabar starosto", pati, sąjaja gauti sau į žentus nekvailą ir dailų neseniai atvažiavusį vargonininką. Juk vargonininkas — tai mūsų miestelių "vyriausis inteligentas" po kuningui! Šiupinys, "nigramotnas" kvailas muzikėlis, apsvaigintas garbės, kad pateko į starostas ir gali savotiškai bičiuliuotis su vyriausybe, ir-gi norėtų gauti į žentus jauną vargonininką, nors šis jam ir primena nelabai mylimą kitą vargonininką, Šimulį, kurs budavo "gieda sau vienas", o prie jo "tie vargonai — vos tik gyvi... tiur-liur-liur!... kaip kokie birbynės, imienno..."

Ir štai tie tamsūs tėvai, nepaisydami, ką jų dukterė, Levikė, maloniai autorės nupiešta mergelė, jaučia, ką ji mano, gal ką kitą myli, viso to nežiurėdami, tiesia tinklus, kad pagavus į juos vargonininką. Tai viena mūsų tamsumo ir mūsų užsilikimo patriarchališkoje gadynėje apraiška, taip labai bendra daugeliui gerų mamačių ir tėvelių.

Antras dalykas. Vargonininką nori pasigauti sau ir kuningo gąspadinė, senmergė Bugumila, ne tai klebono sesuo, ne tai beprasiminanti sesuo. Kaip nebutų juokingos tos senmergės ir kaip juokingai neprašintų jas mūsų rašytojai, — vis viena jų dvasioje kyla audros, matant, kaip kitos merginos išteka ir, sekdamos amžinus gamtos įstatymus, lieka motinomis-auklėtojomis naujos gentkartės. Žinoma, tai nepabrėžta Žemaitės veikalėlyje. Mažu ir pati autorė, kuri, kaip žinome, yra motina, — tai-gi pasekė tuos amžinuosius gamtos įstatymus, — neturi supratimo apie dramą, kuri amžinai, iki grabo lentai, lydi nelaimingą senmergę. O ypatingai senmergę, kuri susilaukė to "prakeikto stono" klebonijos atmosferoje.

Prie tokių štai aplinkybių gaudoma jaunas vargonininkas. O toje medžioklėje gelbsti sena liežuvninkė, davatka, — tur buti taip pat senmergė, — Veronika, kurią Bugumila pristatė prie vargonininko už tarnaitę. Nelaimingas tipas. Ištikrųjy, ar gali būti labiau nelaiminga žmogystė, kaip Lietuvos davatka? Tamsus, veidmainys, juodos sąžinės, savotiškai suprantas ir etiką ir estetiką tipas! Amžinai gąsdinamas pragaru, o niekadoms nematąs, kad ir sapne, dangaus. Tikri maldos, pletkų ir smulkių, nešvarių intrigėlių malunai.

Toji štai nelaimingoji Veronika, permačiusi, kad vargonininkas lyg tiesiai žiuri į Šiupinius, o tik skersomis į Bugumilą, — šią pastarąją išpeikia, o Šiupinius, ypatingai Levukę, išgiria. Bugumila, anot jos "... išspradžios visiems gera... paskui, kaip užsisės ant sprando... kaip gyvatė... Švents Aniuole Sarge, gelbėk dušias, sukeikiau dėl tos velnienės... Kaip ji ėda visus bažnyčios tarnus! O liežuvis!..." O "Levutė ir antroji — tokių nutikusių mergaičių ant viso sviesto neberasi... o apkalbų nuo davatkų nebepakečia... pas mane to nėra... aš kaip akyse, taip ir už akių".

Veronika per visą veikalėlį lošia "ir akyse ir už akių" dvilinką rolę. Bugumilai vargonininką giria ir apjuodina Šiupinius; o šiems — Bugumilą. Gi to vi-

so tikslas taip aiškus, taip paprastas, pagaliaus gal ir įgimtas davatkoms: duonos abrakėlis, surelis, sviesto abrinėlis, smetonos puodelis... Ji visą tai gauna ir nuo Bugumilos ir nuo Šiupinienės. Mat, nuolaidus veršis dvi karvi žindi.

Beveidmainiaudama, pati užsimiršta: ir vienai ir antrai pusei prišneka tokių nebutų dalykų, kad abi pusi susiremia. Bugumila atbėga pas Šiupinius, kur beveik į peštynes šoka. Vis tai už vargonininką. Pagaliaus pasirodo, kad vargonininkas tuo pačiu laiku ateina pas Šiupinį samdyties arklių... parsivežti savo pačią ir vaikus...

Tai ir visas veikalėlis. Be mandrybių, vientisas, labai lengvai ir mielai, kaip ir visi Žemaitės raštai, skaitomas. O jame greta juoko yra daug-daug skausmo, kuriuo skauda širdį tamsioms Šiupinienėms, senmergėms, Bugumiloms, nelaimingoms davatkoms Veronikoms, netekusioms gėdos, sąžinės, pagaliaus ir krislelio žmogaus.

Negalima pasakyti, kad sceniškosios technikos atžvilgiu šis veikalėlis būtų tobulas, bet spragų kaip ir nesimato: jas dailiai uždengia gyva kalba ir lengvas stilius. Paveizdan, Levutė visai o visai neaiškiai parodoma, o ir pats vargonininkas, neva visos komedijos ašis, apie kurią sukasi Šiupinienė su Bugumila, atrodo lyg ir "ant viškų"... O gal taip tyčia palikta? Mat, pagal paukštį ir lakta, anot tos žmonių pasakos. Ir nesuprantama, kokių dievų dėlei Bugumila atsibeldė pas Šiupinius? Juk ji taip šnairai žiurėjo į tą šeimyną, kurią jos akyse Veronika juodino ir purvais ir suodžiomis. Reikėtų, rodos, kokią nors svarbesnę priežastį paduoti. Juk ir šiaip kuningų gąspadinės, ne tik seserįs, turi šiek tiek ambicijos kad ir skaudžiausiuose gyvenimo atsitikimuose.

Prisiartinant rudens ir žiemos sezonui, lietuvių jaunuomenė, kaip visada, ir dabar rengs vakarus. Tikrai patartina būtų imti scenai panašius veikalėlius, kaip tik-ką paminėtas. Artistai-mėgėjai galės puikiai sulošti: jiems pažįstami panašūs gyvenimo paveikslai, o ir publika gal daug pasimokinti ir pasijuokti. Juk pasijuokdami iš svetimų ydų ar klaidų, patįs iš savęs pasijuokiamo, tuo pačiu keliu pasimokiname ir pasitobuliname.

V. K. Rėk.

Šis bei tas.

Kynų tautos imnas.

Kynų tautos imnas visai neseniai buvo peržiūretas ir respublikonų pertaisytas. Laisvės švistelėjimas atsimušė drąsiuose paveikslų sulyginimuose ir savotiškoje lirikoje.

O, laisve, didžiausia dangaus dovana! Susijungus su sąntaika, tu duosi žemei tūkstantį naujų stebuklų, svarbi tu, kaip protas, didi, kaip milžinas, kurs siekia dangų. Debesiai—tavo ratai,—vėjas—tavo greitieji žirgai. Ateik mums karaliauti į žemę, mums esantiems baisyje vergybėje, blikstelėk savo šviešiais spinduliais. Europa, tu išlepinta dangaus baltoji

duktė, tu turi ir duonos ir vyno, visko tu turi per daug. Aš gi myliu laisvę kaip savo mylimąją. Dieną mintimis, naktį sapnais aš gyvenu su savo tėvynės vargais. Bet neištikimas, nevienodas tavo prigimimas, o laisve, neduoda man tavęs pagauti. Deja,—mano broliai dar ligšiol vis tebėra vergai. Tečiau kaip maloniai pus vėjas, kaip blizgės ant kvepančių lapų rasos lašai, ir žmonės taps tuomet visi karaliais. "V."

Aukos Jovarui.

Gauta nuo p. F. Mikolainio iš Thorp, Wis. 50c.
Pirma prisiųsta 1.50c.
Viso "Tėv." redakcijoj \$2.00.

Redakcijos atsakymai.

p. C. Bartaševiče. Tamstos straipsnelį "Dvi pradžios" redakcija pasiuntė p. J. Kazakevičiui. Antrągi sulig sulaikymo "Tėvynės" išbrauktiems SLA. nariams pridavėm "Tėvynės" administracijai.

p. L. Grikštas. "Tėvynės" redakcijai labai nesmagu, kad negali sunaudoti Jūsų straipsnelio "Du sapnai." SLA. organas taip yra užverstas įvairiais organizacijos reikalais, kad pavienių asmenų reikalams, neturintiems ką nors bendra su SLA., vietos visai nelieka. Praneškite, kas su straipsniu daryti.

p. Sagutis. Ačiu, sunaudosime.

p. J. Azunaris. Rods 11-os kuopos įnešimai pavėlinta prisiųsti, betgi patilps "Tėvynėje".

p. Lietuvos Vaikas. Ačiu, Sunaudosime.

p. J. Aniolukė. Pasistengsime sunaudoti.

p. P. Jur-tė. Atsiprašome, kad netalpinome į šį numerį. Patilps sekančiame.

p. Senas Singelis. Netilps.

Juokeliai.

Įvairios nelaimės. 1)—Tėveli, negavau nė "viskės", nė "polterio"... Parnešiau "saidės"...

— A, kad jie trukty... Štai, nelaimė!...

2).—Buvau baliuje... Susibariau su Baltru ir paleidau į jį stikla nuo alaus...

— Ir per skėlei galvą?

— Kur tau! Tikra nelaimė: stiklas atsimušė į sieną ir truko...

3).—Parašiau į laikraštį "polemiką"...

— Ar gerai iškoliojai?

— Gerai... Tik nel imė: nepatilpo...

4).—Pereitą savaitę nusipirkau skrybėlę ir "dresę"...

— Ar brangiai mokėjai?

— Brangiai... Tik ne'aimė: jau kito "stailo" pradeda nešioti...

5).—Kada vis laukiu, ar ne kviesi į "veseliją"?

— Jau apšvedžiau... Tik nelaimė: be kraičio...

Kipšas.

Patėmijimai iš spaudos.

1-as Patėmijimas: 15-me No "Tėvynės" atskaitoje pasakyta, kad 43 kuopos narys V. Radzevičius yra miręs vasario 22 d. 1911 m., o į SLA. prisirašė

14 d. sausio 1912 m. Išėina, kad mirė pirm negu įstojo į SLA.

2—Naujų narių atskaitoje, vaikų skyriuje, randame: Anelė Teleišiutė—61 metų. Tikrai "senas kukis"!

3—211 kuopa SLA. jau ragina SLA. prie dienraščio leidimo. Ar nebutų geriau, kad tą budą, kurį 211 kuopa pasiūlo dienraščiui, panaudotume padidimui ar papigimimui "Tėvynės"? O gal įstengtume leisti ją du sykiu per savaitę? Dienraščių mums jau užtenka; Amerikoš lietuviai susilaukė jau dviejų: vieną perėjo Gegužis su "Keleiviu", o antrą gimdė "Katalikas". Girdėjau, kad ir "Tarka" rengiasi pastoti dienraščiu, kaip greit nusipirks locną namą su banku.

Lietuvio Vaikas.

Baidyklė. Tulas pas J.P.R. "Kovoje" praneša, kad "Asela" (taip jis vadina Susivienijimą, o bene jis spraudžiasi į Iždo Globėjus) "glauniausias štabas" bijosi J. Gegužio ypatos; mat jis, tapęs SLA. išdininku galys "Keleivį" padaryti SLA. organu, o Bagočių—redaktorium... Tur buti p. J.P.R. užmiršo, kaip naudingai "Keleivis" organavo SLA. užpernai? O sulig Bagočiaus—nedidelė "štabui" baimė: tam didvyriui vieta tik pas Maskolių konsulį sekretorium...
Nežinai.

Nuo administracijos.

Šia savaitę krasa pranešė mums, kad nesuintinėtume "Tėvynės" šiems nariams, nes laiškanešiai ju nesuranda:

I. Ignatavičius 183 Island, Passaic, N. J. A. Masiunaitė 10 Maynerd, Winchendon, Mass. V. K. Blaževičius 185 R.F.D. 62, Seneca, Ill. John Lauraitis Clinton, Ind. prisirašęs prie 21 kuopos sekretorius kuopos malonės mums priduoti geresni adresa. M. Sepavičius P.O. Cleveland, Ohio. T. Jaunius Clinton Ind. naujas narys J. Saduckas 389 2-nd St. So. Boston, Mass. F. Sinderaitis Clinton, Ind.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

Wanamie, Pa. 230 kp. SLA. atsibus susirinkimas 19-tą dieną gegužio 2-ra val. po pietų, paprastoje vietoj. Malonės visi draugai pributi nes bus rinkimas delegatų į ateinanti Seima.

Raft. J. Bindokas.

Baltimore, Md. 64-ta kuopa SLA. laikys susirinkimą 19 gegužio 1912 m. antrą valandą po pietų Centro salėj 506-510 W, Barre St. Teiksitės kuoskaitlingiausiai susirinkti nes bus renkami delegatū į Seimą.

Sek. W. Chepaitis.

Kas nori apsiženit.

Lai atsiunčia 25c. krasos ženklialiais, užtai gausit kataloga su 200 potografijų ir aprašymu, jaunų, gražių ir bagotų, merginų. Adresuok.

(23)

A. Donat

402 Bristol Building, Desk 39

New York, City.

Reikalinga mergina.

Mokanti siuti andarokus (skirts). Darbas ant visados gėrų užmokestis. Atsišaukite greitai šiuo antrašu:

(21)

P. Shertwites

370 Bedford Ave.

Brooklyn, N. Y.

Atidane ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiškos popierės. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstiją ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą. 3 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsiškos popierės. 4 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė košam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court. POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBEJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.
P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTĖJAS:

Johan. Balušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Skaityk ir tēmyk, nes Jums yra reikalingos Daunoros skilvinės proškos.

Labai pasekminga gyduolė nuo visų vidurinių ligų, kaip sloginimas dvasios, jaunas senkumo ir skausmas skilvyje po valgiu, rugštes skonis burnoj, atsirugimas, gazai viduriuose, nerviskumas, nuvargimas, užkietėjimas vidurių ir t. t. Daunoros skilvinės proškos suteikia sveikatą, normalią apetitą sugrąžina ir stiprina visą organizmą. Prekė \$1.00, prisiunčiant per pačią \$1.10. Patarimai per laiškus dovanai.

Vincas Daunora

Aptiekorius

229 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.

Vienatinė ir seniausia lietuviška AGENTURA.

Siunčiam pinigų ir šifkortes

Parduodam šifkortes ant visų linijų geriausių ir greičiausių laivų į Europą ir iš Europos. Išvažiuojanti čia gali gauti laivą kada tiknori. Atvažiuojanti gauna iš čia šifkortes su lietuviškais pamokinimais, kaip reikia važiuoti, kaip kelionėje apsisaugoti nuo apgavikų, kurie atvažiuojančių tankiai pinigus išvilioja. Kas iš čia turi pirkęs šifkortę, tas niekuomet kelionėje netur kėblumo jei tik yra sveikas ant akių.

Siunčiam pinigų į visas dalis svieto saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą. Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

OFISO VALANDOS: Paprastoms dienoms nuo 8 iki 9 val. vakare. Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

Padarom visokius rejentalus dokumentus pav.: Doviernastis, Kontraktus, Testamentus, sukolektuojam dalis Lietuvoje ir atimam į Ameriką. Padarom Aktus Rejentalus delei žemes ir kitų priklausančių savasčių. Tą viską darome su Konsulio paliudijimu.

Malonūs Lietuviai! Su visokiais reikalais kreipkitės prie mūsų, o visame busite kuoteisingiause aprupinti.

J. J. Paukštis ir K. Brazys

120-124 Grand St. - - - - - Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepures ir marszalkoms pareodus, teipgi visus bažnytinius aprėdalus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

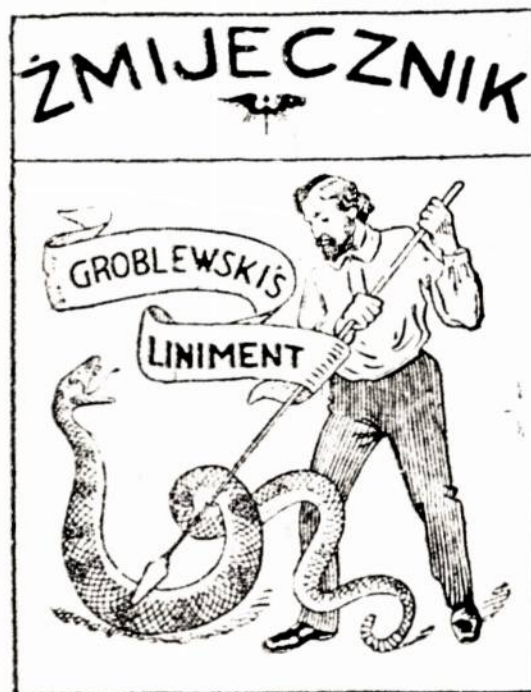
1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriause Gyduolė nuo Strėnų skaudėjimo Deginimo krutineje Galvos skaudėjimo Kateros Užsišaldymo Neuralgijos nuo Gerklės skaudėjimo

Mešlungio Skausmo krutineje nuo Patrukimo Azma arba Dusulio Štyvumo sprando Skaudėjimo: Šonuose Rankų ir Kojų.

Ypatingus gyduoles.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbet ne daktaras ne ligonbučiai, arba paslaptingoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o metai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdam visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mūsų reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali udirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant menesio. Udarbį duodame kuogeriausia. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyt visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras udarbyš ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mūsų gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.